

Tiivistelmä: Tietojohtamisen ohjelma vuosille 2023–2025 – Tietojohtaminen kuuluu kaikille

Hyvinvointialuestrategia määrittää pitkän aikavälin tavoitteet ja palvelustrategian yltäason linjaukset vuosille 2023–2025. Pirkanmaan hyvinvointialueella on valmisteilla useita ohjelmia tukemaan strategian ja siihen pohjautuvan toimeenpano-ohjelman onnistumista vuosina 2023–2025. Niihin kuuluu myös tietojohtamisen ohjelma, joka nähdään yhdeksi hyvinvointialueen onnistumisen edellytykseksi.

Hyvinvointialuestrategian neljä kärkeä ovat: tärkeintä on ihminen; yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut; hyvinvoivat työntekijät sekä yhdessä yhteen toimiva hyvinvointialue. Tietojohtaminen on tärkeä osa erityisesti strategisen kärkiteeman *yhdessä yhteen toimiva hyvinvointialue* toteuttamista sekä linkittyy vahvasti myös teemaan *yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut*. Poikkileikkaavan luonteensa vuoksi tietojohtaminen tukee kahta muutakin kärkeä. Strategian pohjalta muodostetussa toimeenpano-ohjelmassa tiedolla johtamisen rakenteiden kehittäminen ja tiedon jalostaminen tukemaan päätöksentekoa on nostettu kriittisimpien tavoitteiden joukkoon.

Tietojohtamisen ohjelma luo raamit ja tiekartan tietojohtamisen edistämiseksi Pirkanmaan hyvinvointialueella vuosina 2023–2025. Ohjelman avulla seurataan tietojohtamisen etenemistä yhtenäisesti kohti yhdessä asetettuja tavoitteita ja strategista tahtotilaa.

Tietojohtamisen rooli hyvinvointialueella

Tietojohtaminen on toimintamallien ja teknisten ratkaisuiden kokonaisuus, joiden avulla oikea tieto on oikeilla henkilöillä oikeaan aikaan ja oikeassa muodossa saatavilla. Tietojohtaminen mahdollistaa laadukkaan ja strategialähtöisen päätöksenteon, johtamisen ja toiminnan. Tietoa hyödynnetään aktiivisesti päätöksenteon tukena organisaation kaikilla tasoilla, ja se lisää ymmärrystä palveluiden vaikuttavuudesta ja hyvinvointialueen kehityksestä. Tietojohtamista tarvitaan myös viranomaisten raportointivaateisiin vastaamiseksi ja kansalaisten palvelukokemusta tukemaan.

Tietojohtaminen poikki leikkaa kaikkia hyvinvointialueen toimintoja ja on olennainen osa toimivaa organisaatiota. Toisin sanoen tietojohtaminen kuuluu kaikille. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tietojohtamista harjoitetaan hyvinvointialueella hajautetulla, mutta keskitetysti koordinoitulla mallilla, jossa kyvykkyyttä ja osaamista on sekä lähellä toimintoja että keskitetysti tietojohtamisen vastuualueella. Kaikilla palvelulinjoilla ja tietyillä muilla yksiköillä on nimetty omat tietojohtamisen yhdyshenkilönsä, jotka edistävät tietojohtamista omilla alueillaan yhdessä muun henkilökunnan kanssa.

Lähtötilanne

Toimivaan tietojohtamiseen tarvitaan luotettavaa tietoa kaikista palveluista Pirkanmaalla eri järjestelmistä koottuna. Tietoja tarvitaan monista eri toiminnoista ja monella eri tasolla aina päivittäisen työn tekemisestä strategiaan linjauksiin.

Pirkanmaan hyvinvointialue rakentuu 23 kunnasta, 15 eri sosiaali- ja terveystietojärjestelmästä. Jokaisella palveluiden järjestäjällä on ollut käytössään useita eri tietojärjestelmiä tai niiden versioita. Toiminnan johtamisessa, ohjaamisessa ja kehittämisessä tarvittava tieto on hajallaan muun muassa useissa eri asiakas- ja potilastietojärjestelmissä. Lisäksi järjestelmiin tehdyt kirjaukset eivät ole yhdenmukaisia keskenään, jolloin tiedot koko hyvinvointialueen tasolla eivät välttämättä ole laadukkaita.

Pirkanmaan hyvinvointialueella on käynnistetty toimenpiteitä nykytilanteen korjaamiseksi. Eri tietojärjestelmien dataa pyritään keräämään yhteen niin sanotusti saman katon alle tietovarastoihin, jotta tilannekuvien ja toimintaa tukevien visuaalisten raporttien muodostaminen helpottuisi. Lisäksi asiakas- ja potilastietojärjestelmiä kilpailutetaan, jotta muutaman vuoden sisällä tietojärjestelmien kirjo olisi nykyistä vähäisempi ja sitä kautta tietojen hyödyntäminen päätöksenteon tukena helpottuisi.

Tietojohtamisen ohjelma 2023–2025

Tietojohtamisen ohjelmassa tavoitteet on aikataulutettu vuosille 2023–2025 tiekartaksi. Strategiset tavoitteet on johdettu tuotoksiksi ja toimenpidekokonaisuuksiksi, joiden avulla tavoitteisiin päästään. Jokainen toimenpidekokonaisuus jakautuu useampiin toimenpiteisiin, joista on tehty vuosikohtaiset suunnitelmat. Ohjelmassa on lisäksi kuvattuna mittarit tavoitteille ja mittareiden tavoitetasot vuoden 2025 loppuun sekä tavoitteiden vastuuhenkilöt. Näiden lisäksi ohjelmassa on analysoitu siihen liittyvät riskit ja niiden varautumissuunnitelma.

Tietojohdamisen ohjelmassa tavoitteet on jaettu kolmeen osa-alueeseen: tiedon tuottamiseen, tiedon jalostamiseen ja tiedon hyödyntämiseen. Jokaiselle osa-alueelle on tunnistettu tuotokset ja toimenpidekokonaisuudet.

Ensimmäisen osan, tiedon tuottamisen tavoite on, että tieto on laadukasta, luotettavaa ja vertailukelpoista. Tavoitteeseen pyritään ottamalla käyttöön tiedon laadun parantamisen hallintamalli ja sitä hyödynnetään sekä kehitetään jatkuvasti. Toinen keskeinen asia on tietojohdamisen kansallinen perusta ja siihen liittyvä kansallinen yhteistyö. Luodaan vahvat yhteistyöverkostot ja vaikutetaan systemaattisesti kansallisen tietojohdamisen kehittämiseen.

Toinen osa, tiedon jalostaminen, keskittyy siihen, että tieto on saatavilla nopeasti ja oikea-aikaisesti toiminnan eri tasoilla. Tavoite edellyttää toimivaa tiedon jalostuspolkua ja toimintamallia, jonka avulla data muutetaan helppokäyttöisiksi raporteiksi. Raportoinnin yhteiskehittämällä ja tietotarjontojen laajentamisella Pirkanmaan hyvinvointialueen laajuiset raportit ovat käytettävissä päätöksenteon tukena. Lisäksi toiminta pystyy tuottamaan tietoa omaan käyttöönsä ketterästi ja oikea-aikaisesti.

Kolmannen osan, tiedon hyödyntämisen tavoitteena on, että tiedolla johtamista hyödynnetään systemaattisesti toiminnan johtamisessa, ohjauksessa ja kehittämisessä. Toimenpiteet, joiden avulla tavoitetta edistetään ovat tiedolla johtamisen muutosjohtaminen ja vaikuttavuusperusteisen tiedolla johtaminen kehittäminen. Tietojohdamisen ohjelman päätyttyä vuonna 2025 tiedolla johtaminen on osa toiminnan johtamista, ohjausta ja kehittämistä läpi organisaation ja päätöksiä tehdään hyödyntäen tietoa hoitojen ja palveluiden vaikuttavuudesta.

Lopuksi

Pirkanmaan hyvinvointialueen, ja kaikkien hyvinvointialueiden, onnistumisen edellytyksenä on laadukas ja ajantasainen tieto, jonka avulla niin strategiset, taktiset kuin operatiiviset päätökset voidaan tehdä. Hyvinvointialueet ovat hyvin tietointensiivisiä organisaatioita, joiden toiminta perustuu vahvasti tiedon hyödyntämiseen kansalaisten tarpeisiin vastaamiseksi. Tätä taustaa vasten Pirkanmaalla on panostettu tietojohdamisen kehittämiseen ja siinä edistymistä tukee yllä kuvattu tietojohdamisen ohjelma.